

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-86-16>

УДК 339.9

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО IT-СЕКТОРА В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

THE COMPETITIVENESS OF THE UKRAINIAN IT SECTOR IN A CLIMATE OF GLOBAL UNCERTAINTY

Кузьома Олена Юріївнакандидат економічних наук, доцент,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3301-0339>**Kuzioma Olena**

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Розкрито, що однією з галузей, здатних забезпечити стійкість і виживання національної економіки в умовах війни, є IT-сектор України, який попри воєнний стан демонструє швидке відновлення і, навіть, зростання. Виявлено, що факторами сприяння міжнародній конкурентоспроможності вітчизняного IT-сектора є: значна кількість висококваліфікованих IT-фахівців, зростаючий попит на вітчизняні IT-послуги з боку провідних країн, залучення українськими стартапами іноземних інвестицій, зростаюча підтримка з боку держави. Найбільш суттєвими факторами загроз розвитку IT-сектора України та його міжнародній конкурентоспроможності є: безпекові ризики, зростаюча міжнародна конкуренція, можливі зміни регуляторного та податкового середовища. Доведено, що окреслені загрози загалом перекриваються факторами можливостей. На основі статистичного аналізу охарактеризовано значну роль IT-сектору України у створенні ВВП, податкових і валютних надходженнях. Окреслено перспективи розвитку IT-сектора України в умовах глобальної невизначеності.

Ключові слова: «цифровий тигр», міжнародна конкурентоспроможність, IT-сектор, українські IT-компанії, ризики та загрози у глобальному середовищі.

Amid prolonged martial law, the issue of the national economy's resilience – and the sectors capable of ensuring and sustaining that resilience – has never been more pressing. One such sector is Ukraine's IT sector, which, under current conditions, generates significant tax revenues, employment, and foreign exchange earnings through the export activities of domestic IT companies; therefore, the need to continuously monitor trends in the sector's operations and identify threats and opportunities for its development has become significantly more pressing. The article identifies the factors of international competitiveness of domestic IT companies, outlines the threats they face in the context of global uncertainty, and provides recommendations regarding the prospects for the sector's further growth in both domestic and international markets to enhance the competitiveness of Ukraine's economy as a whole and support its post-war recovery. It is revealed that the most significant factors threatening the development of Ukraine's IT sector are: security risks, which are intensifying amid full-scale war; growing competition from both developed and developing countries for international contracts; and the volatility of regulatory and tax conditions for doing business in Ukraine. It is demonstrated that these threats can be mitigated by the extraordinary resilience of Ukrainian IT companies, which employ highly qualified specialists, offer a wide range of IT products and solutions at reasonable prices, continuously produce innovations, and, despite the challenges of war, ensure uninterrupted contract fulfillment through team relocation, the operation of autonomous offices, and adaptability to global demands. This is also reflected in the growing demand from leading developed countries for Ukrainian IT services and the increase in foreign investment, particularly in AI, DefenseTech, and MilTech, cybersecurity and logistics solutions. Recognizing the sector's growth potential, the government has introduced a special legal and tax regime to stimulate the development of domestic IT companies – Diia.City. Ukrainian IT companies can leverage these threat and opportunity factors when developing measures to enhance their international competitiveness by managing the risks they face in both domestic and international markets. Taking these factors into account will enable companies to maintain and strengthen their positions in the global market.

Keywords: digital tiger; international competitiveness; IT sector; Ukrainian IT companies; risks and threats in the global environment.

Постановка проблеми. Невмотивована агресія РФ проти України, що триває вже понад 4 роки, кожен день завдає втрат вітчизняному промислового та енергетичному сектору. В умовах невизначеності перспектив закінчення даної війни та спричиненої нею глобальної рецесії значно актуалізуються питання пошуку стратегії подальшого економічного розвитку України і визначення пріоритетних галузей, які могли б стати локомотивами розвитку вітчизняної економіки, базою для її відновлення в майбутньому на технологічній, а не сировинній основі. Українська нація у протистоянні з росією демонструє силу і незламність, а сектором, який виявився одним з найстійкіших до воєнних викликів, і надає потужних імпульсів для зростання нашої ослабленої економіки є вітчизняний ІТ-сектор. Крім того, українські технологічні компанії та підприємці активно завойовують міжнародні ринки, посилюють свою конкурентоспроможність на них, що забезпечує стабільні податкові та валютні надходження.

Прогрес в ІТ-сфері і поява українських стартапів, спроможних витримати глобальну конкуренцію, спричинив виникнення специфічного терміну, який почали вживати по відношенню до України – «цифровий тигр». Цей термін символізує спритність, силу та здатність до інновацій [1], прискорені темпи цифрової трансформації і потужний розвиток технологічної екосистеми. Все це, в свою чергу, поступово сприяє перетворенню нашої країни на одну з найперспективніших цифрових економік у Європі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні українські науковці часто присвячують свої роботи проблемам становлення, розвитку та експортному потенціалу компанії ІТ-сектору України, оскільки це динамічно зростаючий сектор вітчизняної економіки.

Так, В.Ю. Барвінок (2020) [2], приділяючи увагу сучасним трендам та проблемам ІТ-сектора в Україні, розглядає їх, у першу чергу, з точки зору підготовки та міграції ІТ-фахівців, тобто виявляє проблеми кадрового потенціалу даної галузі.

Т. Мельник, Є. Завгородня (2022) [3] досліджують функціонування та вагу ІТ-сектору в економіці України до та під час повномасштабних воєнних дій, динаміку експорту-імпорту ІТ-послуг України, виявляють проблеми розвитку даного сектору, спричинених війною, вплив війни на ринок праці в ІТ-сегменті.

О. Лісік, Т. Моряк (2023) [4] розглядають функціонування української ІТ-галузі в умо-

вах повномасштабного вторгнення РФ, дають рекомендації щодо стимулювання його розвитку протягом військових конфліктів, наводять світовий досвід стратегій розвитку ІТ-галузі.

Л.П. Кудирко, Д.С. Шевченко (2023) [5] розглядають ІТ-сектор України в контексті підвищення конкурентоспроможності національної економіки, наголошуючи на необхідності формування ІТ-кластерів.

Л. Лінгур (2025) [6] вивчає питання розвитку ринку продуктивних інформаційних технологій в сучасних умовах, робить прогнози щодо подальших напрямів та перспектив їхнього розвитку з урахуванням впливу чинників середовища.

Пилипенко О. (2026) [7] справедливо наголошує, що ІТ-сектор України може виступати фактором економічної стійкості та повоєнного відновлення вітчизняної економіки. Автор підкреслює визначальну роль ІТ-сектору як джерела стабільних валютних надходжень, технологічного ядра для цифровізації традиційних галузей (агросектору, логістики, енергетики) та базису для розвитку оборонних технологій.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Зазначені публікації розглядають різні аспекти досліджуваної проблематики. Однак постійне відслідковування актуальних тенденцій у сфері ІТ та цифровізації як на українському, так і міжнародних ринках, а також виявлення викликів та ризиків діяльності у глобальному середовищі допоможе вітчизняним технологічним компаніям витримувати зростаючий тиск конкуренції на міжнародних ринках, що матиме позитивний вплив на міжнародну конкурентоспроможність України в цілому.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є виявлення факторів міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних компаній ІТ-сектора, окреслення викликів, що постають перед ними в умовах глобальної невизначеності та надання практичних рекомендацій щодо перспектив подальшого розвитку досліджуваного сектора як на внутрішньому, так і міжнародних ринках задля підвищення конкурентоспроможності економіки України в цілому та її повоєнного відновлення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливі сприятливі фактори та фактори загроз міжнародній конкурентоспроможності вітчизняних ІТ-компаній узагальнені в табл. 1.

Незважаючи на значну кількість можливостей розвитку міжнародної конкуренто-

Таблиця 1

Фактори сприяння та фактори загроз досягнення українськими ІТ-компаніями міжнародної конкурентоспроможності

Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - значна кількість ІТ-спеціалістів; - широкий асортимент пропонованих продуктів і рішень в ІТ-сфері; - висока якість ІТ-продуктів за помірною ціною; - висока резильєнтність вітчизняних ІТ-компаній; - зростаючий попит провідних розвинених країн на українські ІТ-послуги; - зростання обсягів іноземних інвестицій до ІТ-сектору України; - державна підтримка ІТ-сектора; - розвинена екосистема аутсорсингу та зростання продуктивних компаній. 	<ul style="list-style-type: none"> - еміграція фахівців; - безпекові ризики та репутаційні виклики; - глобальні економічні ризики; - зростаюча конкуренція з боку інших країн; - скорочення нових венчурних інвестицій; - мінливість податкових та регуляторних умов.

Джерело: сформовано автором

спроможності вітчизняного ІТ-сектора, поряд з ними виникають доволі суттєві загрози цій конкурентоспроможності, які треба постійно відслідковувати і вживати заходів для їхньої нейтралізації з метою збереження здобутих українськими ІТ-компаніями позицій. Порівняємо ці фактори. З одного боку, Україна має:

- значну кількість ІТ-спеціалістів. Зайнятість у вітчизняному ІТ-секторі сягає 420 тис. ос. [8], що є одним з найбільших показників у Європі.

- широкий асортимент пропонованих продуктів і рішень в ІТ-сфері. Українські айтішники здатні пропонувати широкий спектр технологічних продуктів і послуг, що включає: розробку програмного забезпечення, технології кібербезпеки, фінансові (FinTech) та оборонні технології (DefenseTech), застосування штучного інтелекту (ШІ) в різних сферах, розробку мобільних додатків та комп'ютерних ігор, роботу з Data Science та Big Data. За якістю підготовки комп'ютерних інженерів Україна стабільно посідає провідні позиції у відповідних рейтингах [9];

- високу якість ІТ-продуктів за помірною ціною. Експерти відзначають, що в Україні склалося оптимальне співвідношення «ціна/якість» на продукти/послуги цієї сфери. Для компаній наймання українських ІТ-спеціалістів вартує значно менше, ніж подібних фахівців з ЄС чи США, якість їхньої роботи подібна, а іноді й вища, що підвищує міжнародний попит на вітчизняних фахівців для аутсорсингу високотехнологічних рішень.

Однак, з іншого боку, значна кількість і висока якість вітчизняних ІТ-фахівців та розроблених ними продуктів породжують попит з боку західних компаній, що в умовах

повномасштабної війни посилює еміграцію фахівців. Це означатиме, що частина вітчизняних ІТ-компаній може відчути проблему нестачі кадрів та загрозу втрати талановитих і креативних ІТ-спеціалістів, а це, у свою чергу, може негативно позначитися на конкурентоспроможності цих компаній.

Подібно, Україна демонструє:

- високу резильєнтність вітчизняних ІТ-компаній в умовах глобальної невизначеності та під час повномасштабного вторгнення рф. Це проявляється у швидкій релокації компаній чи фахівців, створенні хмарної інфраструктури, вчасністю виконання контрактів з іноземними партнерами, незважаючи на труднощі. Більшість українських ІТ-компаній не припиняли свою діяльність в умовах повномасштабної війни;

З іншого боку, цьому фактору можливостей протистоять певні виклики і загрози, зокрема:

- безпекові ризики і репутаційні виклики, спричинені повномасштабною війною рф проти України. Можна демонструвати гнучкість і адаптивність фахівців, коли вони є, однак компанії можуть втрачати висококласних спеціалістів через їхню мобілізацію або загибель на фронті або внаслідок повітряних атак ворога. ІТ-спеціалісти, подібно до всіх українців, постійно перебувають у небезпеці та/або некомфортних для роботи умовах через відключення електроенергії, теплопостачання або зв'язку, що може відобразитися на їх продуктивності. Вище означене може негативно впливати на рішення західних партнерів щодо співпраці з вітчизняними компаніями;

- глобальні економічні ризики. Намічається вкрай негативна тенденція у світі щодо

зменшення попиту на технологічні послуги, що може негативно вплинути на зростання українських технологічних компаній.

Також фактором можливостей є зростаючий попит провідних розвинених країн на українські IT-послуги. За даними Lviv IT Cluster [10], провідними споживачами українських IT-послуг у 2025 р. традиційно були США (36% експорту IT-послуг України), Мальта (8,7%), Великобританія (8,4%), Кіпр (7,2%), Ізраїль (4%), Швейцарія, Німеччина, Естонія, Польща та Об'єднані Арабські Емірати. Ці ТОП-10 країн принесли Україні у 2025 р. 5,3 млрд дол. або 80% експорту IT-послуг. Провідні партнери України у досліджуваній сфері протягом останніх років практично не змінюються, лише дещо змінюються їхні позиції. Так, у 2025 р. порівняно з 2024 р. Великобританія поступилася Мальті, але з незначним відривом, а Естонія випередила Польщу. Варто також відмітити, що 7 з 10 провідних партнерів України в експорті IT-послуг є європейськими країнами, що, враховуючи можливість членства нашої країни в ЄС, породжує значні перспективи для вітчизняних компаній. Попит з боку розвинених країн створює для українських технологічних компаній стабільні умови, дозволяє масштабувати бізнес та отримувати прибутки у твердих валютах.

З іншого боку, цій можливості протистоїть зростаюча конкуренція з боку інших країн, як розвинених, зокрема, партнерів з ЄС – Польщі, Румунії, балтійських країн, так і з боку країн, що розвиваються – Індії та латиноамериканських країн, які також активно пропонують свої IT-послуги і конкурують з українськими компаніями за ті самі контракти.

Наступним сприятливим фактором для міжнародної конкурентоспроможності українського IT-сектору є зростання обсягів іноземних інвестицій. За даними dev.ua [11], у 2025 р. українським технологічним компаніям і стартапам вдалося залучити рекордні 498 млн дол. США іноземних інвестицій та грантів, що на 8% більше, ніж у 2024 р. Найбільше іноземних інвесторів приваблюють такі сфери, як: ШІ (302 млн дол.), Defense Tech (129 млн дол.), кібербезпека, логістичні рішення й інструменти для відбудови.

З іншого боку, вище зазначений сприятливий фактор дещо нівелюється фактором скороченням нових венчурних інвестицій на фоні невизначеної динаміки міжнародних фінансових ринків. Зменшення припливу венчурних інвестицій в умовах воєнної економіки стри-

мує зростання та масштабування українських стартапів.

Також можливості зростання міжнародної конкурентоспроможності українського IT-сектора створює державна підтримка IT-сектора: запровадження Diia.City, що створює особливі правові умови для IT-компаній (сприятливий податковий режим, гнучкі контракти); можливості отримання державної грантової підтримки, фінансування стартапів та R&D; всебічне сприяння поширенню цифрових технологій та партнерству з бізнесом; поширення міжнародного співробітництва для нарощення експорту IT-продуктів і послуг.

Разом з тим, дію цього сприятливого фактору дещо гальмує мінливість податкових та регуляторних умов. Необхідність фінансування витрат на затяжну війну штовхає нашу державу на збільшення податків, у тому числі і на IT-компанії, податкові норми часто змінюються, існують обмежені можливості щодо бронювання працівників. Все це створює додаткові перепони для розвитку українських IT-компаній. Незважаючи на переваги, що створила Дія.City, оптимальний режим для ФОПів, які домінують в українському IT-секторі, та стабільність регуляторних правил у сфері IT все ще не досягнені.

Окремим сприятливим фактором розвитку українського IT-сектора є розвинена екосистема аутсорсингу та розвиток продуктивних компаній. Україна пройшла еволюцію від аутсорсингового хабу для західних технологічних компаній до створення власних продуктивних компаній. Такі вітчизняні аутсорсингові компанії як EPAM, SoftServe, GlobalLogic, N-iX та інші сьогодні є відомими і стали потужними гравцями на глобальному ринку IT-послуг. Проте з набуттям досвіду українські IT-фахівці змогли перейти від виключно аутсорсингових контрактів до створення власних продуктів і додатків, які завоювали прихильність у світі. Такими компаніями є: Genesis, Reface AI, Grammarly, GitLab (співзаснований українцем), Ajax Systems, MacPaw, Restream, Preply, Petcube, LOOX, AirSlate, Restream та ін. [12].

Наведемо статистичне підтвердження потужності і перспектив розвитку міжнародної конкурентоспроможності українського IT-сектора.

Як видно з табл. 1, експорт телекомунікаційних, комп'ютерних та інформаційних (TKI) послуг України має чітку висхідну динаміку, дещо порушену лише повномасштабним вторгненням росії до нашої країни. Так, у 2022 р., коли був зафіксований найвищий обсяг экс-

Таблиця 1

Показники експорту/імпорту телекомунікаційних, комп'ютерних та інформаційних послуг України у 2010-2025 рр., млн дол. США

Показники	2010	2014	2016	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Експорт послуг, всього	18327	14884	12448	15836	17465	15564	18391	16401	16617	17252	15819
Телекомунікаційні, комп'ютерні та інформаційні послуги											
Експорт	719	2042	2310	3473	4331	5181	7107	7501	6884	6610	6810
Імпорт	369	582	495	618	701	748	934	933	1318	1625	1867
Комп'ютерні послуги											
Експорт	404	1500	1975	3204	4173	5026	6943	7329	6727	6446	6655
Імпорт	210	337	323	480	579	640	795	799	1142	1496	1718
Телекомунікаційні послуги											
Експорт	290	444	310	247	125	111	116	132	107	117	77
Імпорт	122	212	150	112	97	86	107	121	156	106	124
Інформаційні послуги											
Експорт	25	98	25	22	33	44	48	40	50	47	78
Імпорт	37	33	22	26	25	33	32	13	20	23	25

Джерело: сформовано на основі даних НБУ [13]

порту зазначених послуг, даний показник зріс порівняно з 2010 р. у 10,4 раза, однак після цього він скоротився на 9% у 2025 р. відносно 2022 р. Також варто зазначити, що у 2025 р. досліджуваний показник вперше зріс з початку повномасштабної війни на 3% порівняно з 2024 р. Загалом, у 2010-2025 р. вітчизняний експорт ТКІ-послуг збільшився у 9,5 раза. У цьому контексті варто наголосити на стійкості міжнародних позицій досліджуваного сектору, що відображається у лінійному висхідному зростанні експорту ТКІ-послуг у 2010-2022 рр. та його достатньо швидкій відновлюваності (попри повномасштабну війну) у 2022-2025 рр. на відміну від загального експорту послуг України, обсяги якого за цей період суттєво коливалися, а загалом даний показник має тенденцію до скорочення, а не зростання. Так, експорт послуг України зменшився на 10,5% у 2022 р. порівняно з 2010 р. і на 13,7% у 2025 р. порівняно з 2010 р. Тобто нарощення ТКІ-послуг може стати надійною основою для поступового зростання обсягів експорту послуг України у повоєнний період.

Також слід відзначити суттєве зростання питомої ваги експорту ТКІ-послуг у загальному обсязі експорту послуг України – з 3,9% у 2010 р. до 45,7% у 2022 р. і до 43% у 2025 р. З 2019 р. намітилася стала тенденція до ско-

рочення провідної на той момент статті експорту послуг України – «Транспортні послуги». Суттєвому скороченню цих послуг посприяв спочатку COVID-19, а потім масштабні бойові дії на території України, закриття повітряних та морських шляхів територією України. За даними НБУ [13], у 2020 р. експорт ТКІ-послуг вперше випередив експорт транспортних, але тоді різниця склала лише 92 млн дол., однак надалі розрив значно посилювався, бо експорт ТКІ-послуг зростав швидкими темпами, а експорт транспортних послуг, навпаки, скорочувався. У 2025 р. обсяг експорту ТКІ-послуг на 4,35 млрд дол. або у 2,8 раза був більшим за експорт транспортних послуг. Зрушення у галузевій структурі експорту послуг з традиційних і менш вартісних – транспортних на користь інтелектуальних, дорогих послуг, таких як ТКІ, є вельми позитивним фактором для економіки України.

За даними табл. 1 та рис. 1 видно, що найбільшу питому вагу серед ТКІ-послуг України займають саме комп'ютерні послуги. Їхня частка зросла з 56,2% загального обсягу ТКІ-послуг у 2010 р. до 97,7% у 2022-2025 рр., що свідчить про поглиблення спеціалізації України і завоюванні більшої частки світового ринку.

Що стосується внеску досліджуваного сектора у внутрішньоекономічний розвиток

нашої країни, то він також доволі значний. За даними Державної служби статистики України, узагальненими у табл. 2, сектор «Інформація та телекомунікації» посідає 7-ме місце за валовою доданою вартістю серед 19 видів економічної діяльності, за якими здійснюється спостереження. І хоча частка даного сектору у загальному обсязі валової доданої вартості скоротилася з 5,8% у 2020 р. до 4,7% у 2024 р., однак у 2024 р. намітилася тенденція до її зростання, а вартісні обсяги зазначеного показника у 2020-2024 р. зросли на 100,3 млрд грн або на 48%.

Як зазначалося вище, спеціальний правовий та податковий режим для ІТ-компаній в Україні – Дія.City, запроваджений у лютому 2022 р., попри воєнний стан сприяв стабілізації і зростанню вітчизняного ІТ-сектора. Дані дослідження, проведеного Diiа.City United [8], свідчать, що у 2025 р. даний сектор приніс економіці України 12,7 млрд дол. валової доданої вартості. 1 гривня, зароблена у даній сфері, створює синергійний ефект у розмірі 2,7 грн у суміжних сферах. Зайняті у даному секторі забезпечили у 2025 р. 58,6 млрд грн податкових надходжень, що є на 33,2% більше, ніж у 2024 р. і це становило приблизно 2% доходної частини державного бюджету України. В середньому один ІТ-фахівець сплачує 11 600 грн податків на місяць.

Отже, аналіз статистичних даних підтверджує стійкість та здатність до швидкого відновлення і зростання ІТ-сектору України.

На основі проведеного дослідження узагальнено найбільш значущі фактори загроз розвитку досліджуваного сектору і окреслимо напрями їх подолання та перспективи подальшого розвитку, що сприятиме укріпленню міжнародної конкурентоспроможності ІТ-сектору України. Найвпливовішими факторами загроз є: безпекові ризики, що стають ще більш відчутними в умовах затягування війни, зростаюча конкуренція з боку інших країн та часта зміна податкових і регулятивних умов у нашій країні. Однак, на наше переконання, факторів сприяння розвитку та посиленню міжнародної конкурентоспроможності ІТ-сектора України є більше і вони здатні значною мірою нівелювати зазначені загрози. Подальші сприятливі перспективи його розвитку можна підкріпити наступними фактами:

– безумовне лідерство українських компаній в оборонних технологіях та галузі кібербезпеки. Досвід, отриманий в ході повномасштабної війни, дозволив вітчизняним компаніям стати флагманами у сферах військових та оборонних технологій (MilTech, DefenseTech), кіберзахисту та цифрової безпеки. Подальше вдосконалення DefenseTech, розширення експорту такої продукції і залучення іноземних

Рис. 1. Динаміка загального експорту телекомунікаційних, комп'ютерних та інформаційних послуг та експорту комп'ютерних послуг України у 2010-2025 рр., млрд дол. США

Джерело: сформовано на основі даних НБУ [13]

Таблиця 2

**Структура валової доданої вартості за окремими видами економічної діяльності
у 2020-2024 рр., у фактичних цінах, млрд грн і %***

	2020		2021		2022		2023		2024	
	млрд грн	%	млрд грн	%	млрд грн	%	млрд грн	%	млрд грн	%
Валова додана вартість										
Всього	3627	100	4685	100	4626	100	5823	100	6646	100
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	306	8,5	336,5	7,2	1136,9	24,6	1420,0	24,4	1546,5	23,3
Оптова та роздрібна торгівля	588,4	16,2	742,1	15,8	645,5	13,95	865,7	14,9	917,5	13,8
Переробна промисловість	426,5	11,8	560,5	12,0	398,4	8,6	551,0	9,5	645,2	9,7
Сільське, лісове та рибне господарство	393,1	10,8	593,4	12,6	449,1	9,7	500,5	8,6	558,9	8,4
...										
Інформація та телекомунікації	209,4	5,8	255,6	5,5	206,7	4,5	264,7	4,5	309,7	4,7

Примітка: * - частка відповідного показника в загальному обсязі

Джерело: сформовано та розраховано за даними Державної служби статистики України [14]

інвестицій сприятиме перетворенню України на глобальний центр військових технологій, що має стати потужною основою для повоєнного відновлення економіки;

– розвиток вітчизняних продуктивних компаній. Як вже зазначалося, Україна переросла практику надання лише аутсорсингових послуг, натомість переходить до нарощування розробки власних ІТ-продуктів, що мають високу додану вартість. Станом на липень 2025 р. серед 50 найбільших ІТ-компаній України за чисельністю фахівців налічується 23 сервісні компанії, 21 продуктова, 5 гібридних і 1 аутстаф-компанія, а у ТОП-5 найпотужніших є дві продуктові: Ajax Systems та Genesis [12]. У 2024-2025 рр. намітилася тенденція до зростання зайнятості саме у продуктивних ІТ-компаніях;

– потужне зростання технопарків і кластерів. Найвідомішими з них є: Lviv IT Cluster, UNIT.City, Науковий парк «Київська політехніка», Науковий парк Київського авіаційного інституту. Вони знаходять для стартапів джерела фінансування, залучають іноземні та венчурні інвестиції, сприяють проведенню досліджень і розробок, налагоджують партнерство з провідними світовими ІТ-компаніями, що

сприяє через систему стартапів довгостроковому фінансуванню і масштабуванню бізнесів в ІТ-секторі;

– все більш зростаюча потреба у нових рішеннях для різноманітних галузей в умовах теперішньої та повоєнної відбудови. Це запити щодо нових логістичних маршрутів, відновлення зруйнованих об'єктів та smart infrastructure. Все це створює поле діяльності для українських ІТ-компаній;

налагодження співробітництва зі світовими лідерами у галузі досліджень і розробок в ІТ-сфері. Світові лідери, такі як: Google, Samsung, Ring, Oracle, Boeing, Siemens, Netcracker, Oracle, ABBYY, Wix, Snap [15] мають в Україні свої R&D-центри. Понад 100 провідних ТНК світу з рейтингу Fortune 500 мають серед партнерів українські ІТ-компанії [16].

Ці позитивні перспективи також підтверджуються результатами опитувань резидентів Дія.City [8] щодо їхніх очікувань у 2026 р. Так, очікують на зростання бізнесу 81,5% респондентів, на подвоєння зростання обороту сподіваються 39,3% респондентів, що обороти зростуть на 30% – 25,9% опитаних, на 10-30% – 16,3% респондентів. 72,2% опита-

них схляються до залучення інвестицій у 2026-2027 рр.

Висновки. Український ІТ-сектор динамічно розвивається, має високу міжнародну конкурентоспроможність і стає стратегічним гравцем на глобальному рівні. Найбільш значущими перепонами на шляху його розвитку є: безпекові ризики, спричинені повномасштабною війною, зростаюча конкуренція на міжнародних ринках за ті самі контракти, мінливість податкового та регуляторного середовища ведення бізнесу в нашій країні. Однак ці загрози переважно перебиваються надзвичайною стійкістю та здатністю до швидкого відновлення українських ІТ-компаній, завдяки високому рівню кваліфікації фахівців, постійному (часто змушеному обставинами війни) продукуванню інновацій, безперервному наданню послуг завдяки релокації команд, створенню автономних офісів та хмарної інфраструктури, а також адаптивності до глобальних запитів. Проведений статистичний аналіз макроекономічних та зовнішньоекономічних показників підтвердив зростаюче значення ІТ-сектора як потужного джерела дода-

ної вартості при створенні ВВП, податкових і валютних надходжень, а також зайнятості, що створює надійну базу для розбудови сервісної, а не сировинної економіки. Зміцнюють перспективи подальшого зростання досліджуваного сектора: лідерство України, завойоване в умовах повномасштабного вторгнення РФ, в оборонних, військових технологіях та у сфері кібербезпеки; становлення, розвиток і вихід на міжнародні ринки вітчизняних продуктивних ІТ-компаній; зростаюча технологічна інфраструктура у вигляді технопарків та кластерів; зростаючий запит з різних сфер на новітні технологічні рішення для відбудови економіки; співробітництво між вітчизняними компаніями та світовими ІТ-гігантами. Навіть в умовах війни українські ІТ-компанії продовжують зростати і укріплюють свої позиції на світовому ринку технологій. Оскільки ІТ-сектор України поступово перетворюється на драйвер відновлення економіки нашої країни, має високу міжнародну конкурентоспроможність, то моніторинг стану, загроз та перспектив його розвитку потребує постійної актуалізації досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ukraine's IT Powerhouse: Innovation Without Limits. *Digital State UA*. 28.03.2025. URL: <https://digitalstate.gov.ua/news/it-outsourcing/ukraines-it-powerhouse-innovation-without-limits/> (дата звернення: 14.04.2026)
2. Барвінок В.Ю. Сучасні тренди та проблеми ІТ-сектора в Україні: підготовка та міграція ІТ-фахівців. *Механізм регулювання економіки*, 2020. №4. С. 90-102. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2020.90.07/> (дата звернення: 16.04.2026)
3. Melnyk T., Zavorodnya E. ІТ-сектор України на світовому ринку: 2022. *Foreign trade: economics, finance, law*, 2022. No 6. P. 17-36. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2022\(125\)02/](https://doi.org/10.31617/3.2022(125)02/) (дата звернення: 16.04.2026)
4. Лісік О., Моряк Т. Аналіз стану ІТ-сектору України в умовах повномасштабної війни. *Економіка та суспільство*, 2023. (55). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-67/> (дата звернення: 16.04.2026)
5. Кудирко Л.П., Шевченко Д.С. ІТ-сектор України в стратегіях підвищення конкурентоспроможності національної економіки. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*: науковий журнал, 2023. Вип. 19. Т. 2. С. 206-214.
6. Лінгур Л. Прогнозування розвитку продуктового ІТ-ринку в Україні. *Економіка та суспільство*, 2025. (71). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-138/> (дата звернення: 16.04.2026)
7. Пилипенко О. ІТ-сектор як фактор економічної стійкості та відновлення національної економіки України. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2026. № 1(81). С. 78-87. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2026-81-78-87/> (дата звернення: 16.04.2026)
8. Business Information Network. Дослідження Diia.City United показало, що ІТ-сектор України у 2025 році сплатив 58,6 млрд грн податків. 30.03.2026. URL: <https://bin.ua/news/economics/economic/346786-doslidzhennya-diiacity-united-pokazalo-shho-it.html/> (дата звернення: 17.04.2026)
9. Україна в топ-10 країн світу по технологічним навичкам. *Zvit Coursera*. 15.06.2022. URL: <https://ain.ua/2022/06/15/ukrayina-v-top-10-krayin-svitu-po-tehnologichnym-navychkam-zvit-coursera/> (дата звернення: 18.04.2026)
10. Lviv IT Cluster. Поступова стабілізація ринку: яким був експорт ІТ-послуг у 2025 році. 20.02.2026. URL: <https://itcluster.lviv.ua/postupova-stabilizaciya-rynku-yakum-buv-eksport-it-poslug-u-2025-roczii/> (дата звернення: 19.04.2026)

11. Хандусенко Н. У 2025 році українські технологічні компанії залучили \$498 млн: у пріоритеті інвесторів – ШІ та defence. 26.01.2026. URL: <https://dev.ua/news/u-2025-rotsi-ukrainski-startapy-zaluchyly-498-mln-investytsii-1769432981#:~:text/> (дата звернення: 20.04.2026)
12. Топ-50 IT-компаній України, літо 2025: перша стабільність за роки війни і вже дві продуктові компанії у «великій п'ятірці». 11.08.2025. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/top-50-summer-2025/> (дата звернення: 21.04.2026)
13. Національний банк України. Динаміка платіжного балансу України: стандартна форма представлення. 2010-2025 рр. URL: https://bank.gov.ua/files/ES/BOF_u.pdf/ (дата звернення: 21.04.2026)
14. Державна служба статистики України. Річні національні рахунки. Валова додана вартість. URL: <https://stat.gov.ua/uk/explorer/> (дата звернення: 23.04.2026)
15. UkraineInvest. Google відкриває R&D центр в Україні. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/news/google-vidkrivaє-rd-центр-v-ukraini/> (дата звернення: 23.04.2026)
16. Ukraine's tech market: 2025 industry report. N-iX. March 03, 2025. URL: <https://www.n-ix.com/news/n-ix-releases-2025-report-ukraine-tech-landscape/> (дата звернення: 21.04.2026)

REFERENCES:

1. Ukraine's IT Powerhouse: Innovation Without Limits. *Digital State UA*. 28.03.2025. URL: <https://digitalstate.gov.ua/news/it-outsourcing/ukraines-it-powerhouse-innovation-without-limits/> (accessed April 14, 2026)
2. Barvinok V.Y. (2020) Suchasni trendy ta problem IT sektora v Ukraini: pidgotovka ta migracia IT fahivciv [Current Trends and Challenges in Ukraine's IT Sector: Training and Migration of IT Professionals]. *Mekhanizm rehulivannia ekonomiky*. No4. P. 90-102. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2020.90.07/> (accessed April 16, 2026)
3. Melnyk T., Zavorodnya E. (2022). The IT sector of Ukraine on the world market: 2022. *Foreign trade: economics, finance, law*. No 6. P. 17-36. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2022\(125\)02/](https://doi.org/10.31617/3.2022(125)02/) (accessed April 14, 2026)
4. Lisik O., Moriak T. (2023) Analiz stanu IT-sektoru Ukrainy v umovakh povnomasshtabnoi viiny [Analysis of the state of the IT sector of Ukraine in the conditions of a full-scale war]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 2023. (55). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-67/> (accessed April 16, 2026) [in Ukrainian]
5. Kudyrko L.P., Shevchenko D.S. (2023) IT-sektor Ukrainy v stratehiakh pidvyshchennia konkurentospromozhnosti natsionalnoi ekonomiky [Ukraine's IT sector in strategies to enhance the competitiveness of the national economy]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu: naukovyi zhurnal*. Vyp. 19. T. 2. P. 206-214. [in Ukrainian]
6. Linhur L. (2025) Prohnozuvannia rozvytku produktovoho IT-rynku v Ukraini [Forecasting the Development of the IT Product Market in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*. (71). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-138/> (accessed April 16, 2026) [in Ukrainian]
7. Pylypenko O. (2026) IT-sektor yak faktor ekonomichnoi stiiokosti ta vidnovlennia natsionalnoi ekonomiky Ukrainy [The IT Sector as a Factor in Economic Stability and the Recovery of Ukraine's National Economy]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*. No 1(81). P. 78-87. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2026-81-78-87/> (accessed April 16, 2026) [in Ukrainian]
8. Business Information Network. Doslidzhennia Diia.City United pokazalo, shcho IT-sektor Ukrainy u 2025 rotsi splatyv 58,6 mlrd hrn podatkiv [A study by Diia.City United found that Ukraine's IT sector paid 58.6 billion hryvnia in taxes in 2025]. 30.03.2026. URL: <https://bin.ua/news/economics/economic/346786-doslidzhennya-diiacity-united-pokazalo-shho-it.html/> (accessed April 17, 2026) [in Ukrainian]
9. Ukraina v TOP-10 krain svitu po tekhnolohichnym navychkam [Ukraine ranks among the top 10 countries in the world for technological skills]. *Report of Coursera*. 15.06.2022. URL: <https://ain.ua/2022/06/15/ukrayina-v-top-10-krayin-svitu-po-tehnologichnym-navychkam-zvit-coursera/> (accessed April 18, 2026) [in Ukrainian]
10. Lviv IT Cluster. Postupova stabilizatsiia rynku: yakym buv eksport IT-poslugh u 2025 rotsi [Gradual Market Stabilization: What IT Services Exports Looked Like in 2025]. 20.02.2026. URL: <https://itcluster.lviv.ua/postupova-stabilizacziya-rynku-yakym-buv-eksport-it-poslug-u-2025-roczi/> (accessed April 19, 2026) [in Ukrainian]
11. Khandusenko N. U 2025 rotsi ukrainski tekhnolohichni kompanii zaluchyly \$498 mln: u prioryteti investoriv – ShI ta defence [In 2025, Ukrainian tech companies raised \$498 million: AI and defense are top priorities for investors]. 26.01.2026. URL: <https://dev.ua/news/u-2025-rotsi-ukrainski-startapy-zaluchyly-498-mln-investytsii-1769432981#:~:text/> (accessed April 20, 2026) [in Ukrainian]
12. Топ-50 IT-компаній України, літо 2025: перша стабільність за роки війни і вже дві продуктові компанії у «великій п'ятірці» [Ukraine's Top 50 IT Companies, Summer 2025: The First Sign of Stability Since the War Began, and Already Two Product Companies in the Big Five]. 11.08.2025. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/top-50-summer-2025/> (accessed April 21, 2026) [in Ukrainian]

13. Natsionalnyi Bank Ukrainy. Dynamika platizhnoho balansu Ukrainy: standartna forma predstavlenia [National Bank of Ukraine. Trends in Ukraine's Balance of Payments: Standard Format]. 2010-2025. URL: https://bank.gov.ua/files/ES/BOP_y.pdf/ (accessed April 21, 2026) [in Ukrainian]
14. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Richni natsionalni rakhunky. Valova dodana vartist [State Statistics Service of Ukraine. Annual National Accounts. Gross Value Added]. URL: <https://stat.gov.ua/uk/explorer/> (accessed April 23, 2026) [in Ukrainian]
15. UkraineInvest. Google vidkryvaie R&D tsentr v Ukraini [Google is opening an R&D center in Ukraine]. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/news/google-відкриває-rd-центр-в-україні/> (accessed April 23, 2026) [in Ukrainian]
16. Ukraine's tech market: 2025 industry report. N-iX. March 03, 2025. URL: <https://www.n-ix.com/news/n-ix-releases-2025-report-ukraine-tech-landscape/> (accessed April 21, 2026)

Дата надходження статті: 16.04.2026

Дата прийняття статті: 05.05.2026

Дата публікації статті: 15.05.2026